

Міністерство освіти та науки України
Національний університет харчових технологій

**Міжнародна наукова конференція,
присвячена 130-річчю
Національного університету
харчових технологій**

**«Нові ідеї в харчовій
науці – нові продукти
харчовій промисловості»**

13-17 жовтня 2014 року

Київ НУХТ 2014

Фінансове планування і бюджетування в управлінні підприємством

І.В. Дем'яненко

Національний університет харчових технологій

Важливим аспектом фінансового менеджменту підприємства є відмінність планування і бюджетування, які не рідко сприймаються як синоніми. Проте в англомовній економічній літературі існує чіткий поділ між планом і бюджетом. План визначається в широкому сенсі і включає комплекс дій, спрямованих на досягнення певних цілей. При цьому ці дії можуть розкриватися не лише цифровими показниками, а й у описанні і розкритті неформалізованих процедур, так званих «віх успіху». А бюджет розуміється більш звужено, як технічний інструмент кількісного плану дій, зазвичай у вартісному виразі. Фінансове планування як елемент управління підприємством змістовно включає шість послідовних фаз: постановка проблем; оцінка результативності; застосування альтернативних варіантів вирішення проблем; прийняття рішення; реалізація плану; контроль. Перші чотири фази фінансового планування становлять евристичність процесу – вольовий вираз підготовки рішення, а наступні дві – реалізація волі (виконання рішення). У відповідності із цим процес внутрішньогосподарського планування становить сукупність послідовних дій з установлення показників діяльності підприємства і його структурних підрозділів, які при наявному фінансово-економічному потенціалі приведуть до досягнення мети. Тобто рушійним чинником у системі фінансового планування є забезпечення ефективного функціонування підприємства на основі координації дій усіх структурних підрозділів підприємства для комплексного вирішення визначених завдань; вибір альтернатив, що забезпечують успіх при наявних ресурсах; моделювання процесів життєдіяльності підприємства в умовах змінності зовнішнього економічного середовища; визначення ризиків і шляхів зменшення їх прояву до безпечного рівня.

Однією із дієвих форм координації планів взаємопов'язаних структурних підрозділів є бюджетування. В системі фінансового менеджменту підприємства бюджетування виступає методом, орієнтування управління підприємством у монетарному вимірі. Координаційна функція бюджетування у системі фінансового планування ґрунтується на досягненні співвідношення цілей і змістовності планів як збалансованих бюджетів окремих структурних підрозділів із загальним планом підприємства; узгодження локальних цілей у часі, по горизонталі і вертикалі системи; забезпечення умов функціонування системи для контролю за реалізацією складових загального плану та їх своєчасного регулювання. Цим забезпечується підпорядкування окремих підрозділів підприємства загальним монетарним цілям. Координуючий вплив бюджетування у фінансовому плануванні полягає в упорядкованості взаємодій у часі і просторі по ресурсах і виконавцях процесів планування, моніторингу і регулюванні цільових параметрів управління підприємством на основі синхронізації сукупних зусиль.